

Na temelju članka 17. stavak 2. i članka 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 113. sjednici održanoj 21. siječnja 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O STOLNIM VODAMA

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

- (1) Pravilnikom o stolnim vodama (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se zahtjevi zdravstvene ispravnosti i kakvoće koje moraju ispuniti stolne vode, uređuju se uvjeti kvalitete u proizvodnji i stavljanju u promet kao i način deklariranja.
- (2) Ovaj se Pravilnik odnosi na:
 - a) sastav, fizikalna, kemijska, fizikalno-kemijska i organoleptička svojstva;
 - b) tehnološke postupke koji se mogu primjenjivati u proizvodnji;
 - c) analitičke metode za kontrolu kakvoće;
 - d) dodatne zahtjeve za deklariranje;
 - e) mikrobiološke kriterije.

Članak 2. (Svrha primjene)

- (1) Zahtjevi propisani ovim Pravilnikom moraju biti ispunjeni u proizvodnji i u prometu stolnih voda.
- (2) Promet u smislu ovoga Pravilnika je ponuda, uvoz odnosno izvoz, skladištenje-držanje na zalihama radi prodaje ili izlaganje za prodaju.

Članak 3. (Osnovni pojmovi)

- (1) Osnovni pojmovi korišteni u ovome Pravilniku imaju sljedeća značenja:
 - a) **stolna voda** je voda koja se proizvodi od vode za piće i/ili prirodne mineralne i/ili prirodne izvorske vode uz dopuštene tretmane iz članka 11. stavka (1) i dodatak jedne ili više dopuštenih tvari iz članka 11. stavka (3) ovoga Pravilnika, a u svrhu poboljšanja organoleptičkih svojstava;
 - b) **pogon za proizvodnju stolne vode** označava svaki objekt u sastavu subjekta u poslovanju s hranom u kojem se prerađuje, proizvodi, puni ili skladišti stolna voda;
 - c) **posude odobrene za distribuciju vode** su posude/ spremnici izrađeni od inertnog materijala, poput keramike ili nehrđajućeg čelika, kako bi se izbjeglo svako zagađenje tijekom održavanja, rukovanja ili dezinfekcije i koje se lako održavaju.
- (2) Prema potrebi primjenjuju se i pojmovi utvrđeni:

- a) Pravilnikom o prirodnim mineralnim i prirodnim izvorskim vodama ("Službeni glasnik BiH", broj 26/10), i
- b) Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće ("Službeni glasnik BiH", broj).

Članak 4.
(Uvjeti kakvoće i čistoće)

- (1) U skladu s minimalnim zahtjevima ovoga Pravilnika, stolna voda namijenjena konzumaciji zdravstveno je ispravna i po svome sastavu mora ispunjavati zahtjeve utvrđene *Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće*.
- (2) Nadležna tijela poduzimaju mjere, sukladno članku 21. ovoga Pravilnika, kako bi se osiguralo da stolna voda namijenjena konzumaciji bude zdravstveno ispravna.

Članak 5.
(Stavljanje stolne vode na tržište)

Na tržište Bosne i Hercegovine može se stavljati pod oznakom "stolna voda" samo voda koju prizna Povjerenstvo za priznavanje voda (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) i koja je upisana u Registar stolnih voda, koji vodi Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija).

Članak 6.
(Deklariranje ili označavanje)

Na deklariranje stolne vode primjenjuju se odredbe Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), kao i posebne odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na opće deklariranje ili označavanje.

Članak 7.
(Ambalaža za stolnu vodu)

- (1) Stolna voda stavlja se u promet samo kao upakirani proizvod.
- (2) Bilo koja ambalaža koja se rabi za pakiranje stolne vode mora biti zatvorena na način kojim se izbjegava bilo kakva promjena kakvoće ili onečišćenje vode.

Članak 8.
(Dopuštena odstupanja)

- (1) Od neto količine flaširane stolne vode za piće deklarirane u smislu članka 6. ovoga Pravilnika dopuštena su odstupanja (+/-), i to:

Deklarirani neto volumen	Najveća dopuštena odstupanja
ml	%
više od 2000	1,0
od 1000 do 2000	2,0
od 500 do 1000	2,5
od 330 do 500	3,0
od 250 do 330	4,0
do 250	5,0

- (2) Prosjek od najmanje 10 istovjetnih jediničnih pakiranja ovih proizvoda mora odgovarati deklariranoj težini, odnosno volumenu.

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE

Članak 9.
(Zahtjevi za stolnu vodu)

Stolna voda mora ispunjavati:

- a) fizikalno-kemijske i mikrobiološke zahtjeve propisane Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće;
- b) zahtjeve glede toksičnih tvari propisane u Aneksu I., koji je sastavni dio ovoga Pravilnika, i *Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće*;
- c) uvjete uporabe i stavljanja na tržište stolne vode koje su propisane čl. od 13. do 15. ovoga Pravilnika.

Članak 10.
(Sastav stolne vode)

Sastav stolne vode za vrijeme punjenja vode u ambalažu i u prometu mora odgovarati odredbama *Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće*.

Članak 11.
(Dopušteni tretmani)

- (1) Tijekom proizvodnje stolna voda može biti podvrgnuta sljedećim tretmanima:
 - a) odvajanju nestabilnih elemenata, kao što su spojevi željeza, mangana, arsena i sumpora, postupcima filtracije ili dekantiranja, uz mogućnost prethodne oksidacije ili obrade zrakom obogaćenim ozonom;
 - b) odvajanju nepoželjnih sastojaka različitih od onih navedenih u točki a) ovoga stavka.
- (2) Osim dozvoljenih postupaka obrade iz stavka (1) ovoga članka, u proizvodnji stolnih voda dopušteni su i drugi postupci obrade u svrhu osiguravanja kakvoće stolne vode.
- (3) Pri proizvodnji stolne vode dopušteno je vodi dodavati sljedeće tvari: natrijev klorid, kalcijev klorid, natrijev karbonat, kalcijev karbonat, natrijev hidrogenkarbonat, magnezijev karbonat, natrijev sulfat, magnezijev sulfat, ugljični dioksid i natrijev fluorid. Dodatak ovih tvari u konačnom proizvodu stolne vode ne bi trebao povećati ukupnu otopljenu čvrstu tvar (TDS) na više od 2 gr/l.
- (4) Sve dodane tvari iz stavka (3) ovoga članka moraju odgovarati odredbama Pravilnika o uvjetima uporabe prehrambenih aditiva u hrani namijenjenoj prehrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 83/08), kojim se uređuju prehrambeni aditivi.
- (5) U slučaju da proizvođač primjenjuje postupak obrade stolne vode koji nije propisan ovim Pravilnikom, tada o primjeni takvoga postupka mora obavijestiti Agenciju.
- (6) Za proizvodnju stolne vode mogu se rabiti i sljedeći aditivi koji odgovaraju odredbama Pravilnika iz stavka (4) ovoga članka, kojim se uređuju prehrambeni aditivi koji se rabe u hrani namijenjenoj prehrani ljudi:
 - a) ugljični dioksid;
 - b) kisik, koji je dodan kao plin za pakiranje;
 - c) dušik, koji je dodan kao plin za pakiranje;
 - d) sastojci za obogaćivanje arome.
- (7) Flaširana stolna voda ne smije sadržavati bilo kakve kemijske konzervanse.

(8) Flaširana stolna voda ne smije sadržavati šećere, sladila ili boje.

Članak 12.
(Ozoniziranje vode)

Kada se za obradu stolne vode primjenjuje postupak ozoniziranja, obrada ne smije dovesti do stvaranja ostataka koncentracija većih od najvećih dopuštenih koncentracija propisanih u Tablici 2. Aneksa I. ovoga Pravilnika ili do stvaranja ostataka koji mogu predstavljati rizik za zdravlje ljudi.

Članak 13.
(Posebni uvjeti za uporabu vode)

Oprema za proizvodnju stolnih voda mora biti takva da je izbjegnuta svaka mogućnost zagađenja, tako da:

- a) cijevi i spremnici moraju biti izrađeni od materijala odgovarajućeg za vodu sukladno posebnim propisima na način da onemoguće bilo kakvu kemijsku, fizikalno-kemijsku ili mikrobiološku promjenu stolne vode;
- b) uvjeti glede uporabe vode, opreme za pranje i punjenje u ambalažu moraju ispunjavati higijenske uvjete kao i spremnici koji moraju biti izrađeni tako da je izbjegnuto negativno djelovanje na mikrobiološka i kemijska svojstva stolne vode;
- c) je zabranjen transport stolne vode u posudama koje nisu odobrene za distribuciju krajnjem potrošaču.

Članak 14.
(Zahtjev za upis u Registar Agencije)

Subjekt u poslovanju s hranom obavezan je prije stavljanja stolne vode na tržište, Agenciji dostaviti zahtjev za upis stolne vode u Registar Agencije (u daljnjem tekstu: Registar), koji mora da sadrži sljedeće podatke:

- a) naziv proizvoda, naziv i adresu proizvođača, a za uvozne proizvode naziv i adresu uvoznika, naziv proizvođača vode i državu podrijetla (Aneks II., koji je sastavni dio ovoga Pravilnika);
- b) izvješće o fizikalno-kemijskim i mikrobiološkim ispitivanjima stolne vode nakon punjenja u ambalažu provedenim sukladno Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće;
- c) podatke o vrsti i količini dodanih tvari.

Članak 15.
(Deklariranje ili označavanje)

- (1) Stolne vode iz domaće proizvodnje ili iz uvoza stavljaju se u promet kao pakovine koje moraju imati deklaraciju na ambalaži.
- (2) Na deklaraciju proizvoda iz stavka (1) ovoga članka primjenjuju se odredbe Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane, kao i posebne odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na deklariranje ili označavanje.
- (3) U slučaju dodavanja ugljičnog dioksida, osim općih uvjeta iz st. (1) i (2) ovoga članka na deklaraciji stolne vode treba stajati oznaka "**gazirana stolna voda**" ili "**stolna voda s CO₂**".
- (4) Osim podataka propisanih Pravilnikom o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane, deklaracija stolne vode mora sadržavati popis dodanih tvari iz članka 11. st. (3) i (5) ovoga Pravilnika.
- (5) Stolna voda koja sadrži dodanu tvar iz stavka (2) ovoga članka mora biti označena navodom "**sadrži...mg/l dodanog...**" ili ako je stolnoj vodi dodano više različitih tvari, tada se voda označava navodom "**sadrži sljedeće**

dodane tvari (mg/l):...". Stolna voda kojoj su dodani sastojci za obogaćivanje arome mora biti označena navodom "**s aromom limuna**", "**s aromom mente**" i slično.

(6) Stolna voda koja je bila podvrgnuta obradi zrakom obogaćenim ozonom iz članka 12. ovoga Pravilnika mora biti označena navodom "**voda podvrgnuta odobrenom postupku obrade zrakom obogaćenim ozonom**", koji se mora nalaziti u neposrednoj blizini analitičkog sastava karakterističnih sastojaka.

Članak 16.
(Zabrane pri deklariranju)

- (1) Zabranjeno je stavljati bilo kakve obavijesti koje se odnose na medicinske učinke, bilo preventivne, ublažavajuće ili ljekovite, koje mogu dovesti potrošača u zabludu.
- (2) Pri deklariranju stolne vode zabranjeno je na ambalaži ili deklaraciji stolne vode stavljati oznake, crteže, slike ili bilo koje druge znakove koji bi mogli dovesti do miješanja stolne vode s prirodnom mineralnom vodom ili prirodnom izvorskom vodom, a posebice upotrebljavati riječi: "**prirodna**", "**mineralna voda**", "**kiseljak**", "**vrelo**", "**izvor**" ili bilo koju izvedenicu tih riječi.

Članak 17.
(Utvrđivanje sukladnosti)

Za utvrđivanje sukladnosti stolne vode sa zahtjevima propisanim ovim Pravilnikom u svrhu službene kontrole te za praćenje kvalitete proizvoda mogu se koristiti sve metode propisane posebnim propisom kao i međunarodno priznate i valjane metode.

Članak 18.
(Evidencije o uzorkovanju i analizama)

- (1) Pogoni za proizvodnju stolnih voda obvezni su voditi evidencije o datumu uzorkovanja, vrsti uzorkovanog proizvoda, šifri proizvoda i rezultatima analize.
- (2) Sve evidencije o uzorkovanju i analizama čuvaju se u pogonima za proizvodnju stolnih voda do vremena predviđenog za produženje odobrenja.
- (3) U slučaju službenih kontrola, sva tražena dokumentacija se, na zahtjev, mora dati na uvid.

DIO TREĆI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 19.
(Upis u Registar)

- (1) Subjekti u poslovanju sa stolnim vodama koji su ispunili propisane zahtjeve moraju biti upisani u Registar.
- (2) U Registru se posebno vodi evidencija o zahtjevima propisanim u članku 14. ovoga Pravilnika.
- (3) Popis upisanih stolnih voda objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i na veb- stranici Agencije, uz navođenje trgovačkog naziva, naziva proizvođača, a za uvozne vode i naziva uvoznika te imena države proizvođača vode.
- (4) Registar sadrži iste podatke koji se objavljuju u "Službenom glasniku BiH" i na web-stranici Agencije.

Članak 20.
(Upis stolnih voda iz uvoza u Registar)

Stolne vode iz uvoza moraju biti upisane u Registar sukladno odredbama ovoga Pravilnika.

Članak 21.
(Praćenje i službene kontrole)

(1) Provjeru stolnih voda, u proizvodnji i na tržištu, u svrhu utvrđivanja ispunjenosti uvjeta propisanih ovim Pravilnikom provode nadležni inspektorati entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine sukladno svojim nadležnostima i ovlastima.

(2) Agencija i nadležni inspektorati dužni su poduzimati sve potrebne mjere kako bi se osigurale službene kontrole i redovito praćenje kakvoće stolne vode namijenjene konzumaciji, radi provjere ispunjavaju li stolne vode sve propisane uvjete, a posebice parametre i parametarske vrijednosti koje su uspostavljene u skladu s Aneksom I. ovome Pravilniku.

Članak 22.
(Rok za primjenu)

Stolna voda koja nije deklarirana ili označena prema odredbama ovoga Pravilnika može biti u prometu do isteka zaliha, a najkasnije 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 23.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 95/10
21. siječnja 2010. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, v. r.

ANEKS I.

Tablica 1. NAJVEĆE DOPUŠTENE KONCENTRACIJE SASTOJAKA KOJI MOGU BITI PRISUTNI U STOLNOJ VODI

Sastojci	Mjerna jedinica	Najveća dopuštena koncentracija	Napomena
aluminij	mg/l Al	0,2	
amonij	mg/l NH ₄ ⁺	0,5	
antimon	mg/l Sb	0,005	
arsen	mg/l As	0,01 (ukupno)	
bakar	mg/l Cu	2,0	
barij	mg/l Ba	0,7	
bor	mg/l B	**	
cijanidi	mg/l CN ⁻	0,05	
cink	mg/l Zn	3,0	
fluoridi	mg/l F ⁻	1,5	
kadmij	mg/l Cd	0,005	
krom	mg/l Cr	0,05	

mangan	mg/l Mn	0,05	
nikal	mg/l Ni	0,02	
nitrat	mg/l NO ₃ ⁻	50	
nitrit	mg/l NO ₂ ⁻	0,5	1.
olovo	mg/l Pb	0,01	
selen	mg/l Se	0,01	
srebro	mg/l Ag	0,01	
vanadij	mg/l V	0,005	
željezo	mg/l Fe	0,2	
živa	mg/l Hg	0,001	
deterdženti - anionski	mg/l	0,2	
fenoli	mg/l	0,001	
fosfati	mg/l P	0,3	
mineralna ulja	mg/l	0,01	
pesticidi	mg/l	0,0001	2. i 3.
pesticidi - ukupno	mg/l	0,0005	2. i 4.
polciklički aromatski ugljikovodici	mg/l	0,0001	zbroj koncentracija izabranih spojeva, 5.
tetrakloreten i trikloreten	mg/l	0,01	zbroj koncentracija navedenih parametara
trihalometani - ukupno	mg/l	0,1	zbroj koncentracija izabranih spojeva, 6.

** Najveća dopuštena količina za bor bit će propisana nakon propisivanja na razini EU.

Napomena 1. MDK vrijednost iznosi za (nitrat)/50 + (nitrit)/3 < 1, pri čemu uglate zgrade označavaju koncentraciju u mg/l za nitrat (NO₃⁻) i nitrit (NO₂⁻). Za nitrite granična vrijednost iznosi 0,10 mg/l u vodi na izlasku iz uređaja za preradu vode za piće.

Napomena 2. Pojam "pesticidi" označuje: organske insekticide, organske herbicide, organske fungicide, organske nematocide, organske akaricide, organske algicide, organske rodenticide, organske pripravke koji sprečavaju nastajanje sluzi (silmicidi), srodne proizvode (među ostalim i regulatore rasta), te njihove relevantne metabolite, razgradne i reakcijske proizvode.

Napomena 3. Granična vrijednost parametra vrijedi za svaki pojedini pesticid. Za aldrin, dieldrin, heptaklor i heptaklor epoksid granična vrijednost iznosi 0,03 µg/l.

Napomena 4. "Pesticidi-ukupno" znači zbroj pojedinih pesticida kvalitativno i kvantitativno određenih u postupku praćenja.

Napomena 5. Specificirani spojevi su: benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(ghi)perilen i indeno(1,2,3-cd)piren.

Napomena 6. Specificirani spojevi su: kloroform, bromoform, dibromoklormetan i bromodiklormetan.

Tablica 2. NAJVEĆE DOPUŠTENE KONCENTRACIJE OSTATAKA NAKON

OBRADNE STOLNE VODE ZRAKOM OBOGAĆENIM OZONOM

Ostatak nakon obrade	Najveće dopuštene koncentracije (µg/l)
otopljeni ozon	50
bromati	3
bromoformi	1

ANEKS II.

OBRAZAC ZA UPIS U REGISTAR

BOSNA I HERCEGOVINA VIJEĆE MINISTARA

Agencija za sigurnost hrane BiH
Ulica dr. Ante Starčevića bb.
88 000 Mostar
Tel:036/397-217; faks: 036/397-206
E-pošta:agencija@fsa.gov.ba

Popunjava:
Agencija

Datum podnošenja zahtjeva,
klasifikacijska oznaka i broj:

1. ZAHTIJEV ZA POKRETANJE POSTUPKA PRIZNAVANJA STOLNE VODE

Popunjava podnositelj zahtjeva PODACI O PODNOSITELJU ZAHTJEVA

PROIZVOĐAČ (naziv tvrtke)	
ADRESA PROIZVOĐAČA (država, mjesto, ulica, kućni broj, poštanski broj, broj telefona i telefaksa, e-pošta)	
UVOZNIK (naziv tvrtke)	
ADRESA UVOZNIKA(država, mjesto, ulica, kućni broj, poštanski broj, broj telefona i telefaksa, e-pošta)	
TRGOVAČKI NAZIV PROIZVODA	
NAZIV IZVORA I PODRIJETLO VODE (navesti crpi li se voda iz vlastitog izvora ili javne vodoopskrbe)	
NAZIV IZVORA (ukoliko ga ima) LOKACIJA NA KOJOJ SE IZVOR NALAZI	

Mjesto i datum
podnošenja zahtjeva

Potpis podnositelja